CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r:	**Cyngor**
Dyddiad y Cyfarfod:	**14 Rhagfyr 2023**
Teitl:	**Cynnig i weithredu gwaharddiad ar roi anifeiliaid byw fel gwobrau ar eiddo Cyngor Sir Ceredigion**
Pwrpas yr adroddiad:	**Argymell gweithredu gwaharddiad ar roi anifeiliaid byw fel gwobrau ar safleoedd Cyngor Sir Ceredigion**
Er:	**Penderfyniad**

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:
Cynghorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet dros Ddiogelu'r Cyhoedd

Cefndir

O fewn Cyngor Sir Ceredigion, mae diogelu a chymeradwyo safonau uchel o les anifeiliaid, yn bennaf fel rhan o gefnogi'r diwydiant ffermio, ac i gefnogi'r rhai sy'n mwynhau cadw anifeiliaid fel anifeiliaid anwes. Mae'r awdurdod felly yn cefnogi ymgyrch yr RSPCA ar "roi anifeiliaid anwes fel gwobrau" drwy gynnig gweithredu gwaharddiad ar roi anifeiliaid byw ar eiddo Cyngor Sir Ceredigion.

Mae'r adroddiad hwn yn darparu'r cyd-destun ar y gwaharddiad arfaethedig ar roi anifeiliaid byw (e.e. pysgod aur, ac ati) fel gwobrau fel y nodir yn ymgyrch y Gymdeithas Frenhinol er Atal Creulondeb i Anifeiliaid (RSPCA) 2021.

Tra bod amrywiaeth o anifeiliaid yn cael eu rhoi'n wobrau yn flynyddol yng Nghymru ac ar draws y DU, pysgod aur sy'n gyffredinol yn cael eu cysylltu ag anifeiliaid fel gwobr. Mae pysgod aur yn profi straen yn rhwydd iawn ac mae'r pysgod sy'n cael eu hennill yn aml iawn yn dioddef o sioc, prinder ocsigen neu'n marw yn sgîl newidiadau yn nhymheredd y dŵr. Bydd nifer yn marw cyn i'w perchnogion newydd ddychwelyd adref.

Dylai cadw anifail fel anifail anwes gael ei gynllunio'n ofalus gydag ystyriaeth ddwys o flaen llaw. Dylai'r darpar berchennog gael dealltwriaeth eglur o'r cyfrifoldebau sy'n ofynnol ac ystyried yn ofalus os oes ganddynt y cyfleusterau, amser, amgylchiadau ariannol a'r diddordeb i ofalu a pharau i ofalu ar ôl yr anifail i safon foddhaol cyn ei brynu.

Ers dechrau ymgyrch yr RSPCA, mae 13 o awdurdodau Cymru wedi cefnogi ymgyrch yr RSPCA, sef:-

- Pen-y-bont
- Caerffili
- Caerdydd
- Conwy
- Fflint
- Castell-nedd Port Talbot
- Casnewydd

- Sir Benfro
- Rhondda Cynon Taf
- Bwrdeistref Sirol Torfaen
- Bro Morgannwg
- Wrecsam
- Merthyr Tudful

Nid yw Deddf Lles Anifeiliaid 2006 (sy'n gymwys yng Nghymru a Lloegr) yn gwahardd rhoi anifeiliaid byw fel gwobrau oni bai eu bod yn cael eu rhoi i blant heb bresenoldeb oedolyn. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud hi'n drosedd, yng Nghymru a Lloegr, i roi anifeiliaid byw i ffwrdd fel gwobrau os gellir credu'n rhesymol bod y person o dan 16 oed ac heb bresenoldeb oedolyn.

Fodd bynnag, mae rhai eithriadau yn adran 11 (3)-(6) o'r Ddeddf. Mae'n fater gwahanol yn yr Alban, lle mae'n drosedd, o dan Ddeddf Iechyd a Lles Anifeiliaid (Yr Alban) 2006, i gynnig neu roi anifail i berson arall fel gwobr (beth bynnag fo'u hoedran), ac eithrio pan gaiff ei gynnig mewn cyd-destun teuluol.

Mae'r RSPCA o'r farn nad yw'r ddeddfwriaeth hon yn mynd yn ddigon pell ac nad yw'n ymdrin â'r materion lles anifeiliaid sy'n gysylltiedig â'r arfer hwn, ac felly hoffent weld deddfwriaeth debyg i Ddeddf Iechyd a Lles Anifeiliaid (Yr Alban) 2006 yn cael ei chyflwyno yng Nghymru a Lloegr; a'i gwneud yn drosedd rhoi anifail fel gwobr, beth bynnag fo'i oed, ac eithrio yng nghyd-destun y teulu.

Mae gan Gyngor Sir Ceredigion gyfle i wahardd "anifeiliaid anwes fel gwobrau" ar safleoedd y Cyngor, mae'r sir felly'n codi ymwybyddiaeth y cyhoedd o les anifeiliaid sy'n ymwneud â rhoi anifeiliaid byw fel gwobrau. Felly, o ystyried y ddeddfwriaeth bresennol, gall y Cyngor gyflwyno gwaharddiad drwy newid telerau ac amodau'r cytundebau i ddefnyddio eiddo'r Cyngor. Cefnogir yr adroddiad hwn gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer yr Economi ac Adfywio sy'n goruchwylio rheolaeth tir a chyfleusterau'r Cyngor.

<u>Y Sefyllfa Bresennol</u>
Hyd y gwyddom, nid oes unrhyw ddigwyddiad a gynhelir ar dir y Cyngor ar hyn o bryd yn cynnig Anifeiliaid Anwes fel Gwobrau. Cynhelir ffeiriau yn ystod yr Hydref yn Aberteifi, Aberaeron ac Aberystwyth, fodd bynnag, deallir nad yw pysgod aur yn cael eu rhoi fel gwobrau gan y gweithredwyr hyn.

<u>Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:</u>
Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam
Oes

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor:	Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i hyrwyddo safonau uchel o les anifeiliaid
Cydweithio:	Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gydag asiantaethau statudol eraill fel Llywodraeth Cymru, yr Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion i sicrhau bod safonau lles anifeiliaid yn cael eu cynnal. Mae'r Cyngor hefyd yn gweithio gyda'r RSPCA i hyrwyddo ein nodau a'n hamcanion a rennir.

Cynnwys:	Mae'r argymhelliad yn gyson â gweithredoedd awdurdodau eraill sydd wedi gweithredu'r un peth, ac mae'n unol â disgwyliadau'r cyhoedd o ddiogelu lles anifeiliaid.
Atal:	Mae'r gweithgarwch o wahardd rhoi anifeiliaid anwes fel gwobrau yn atal y posibilrwydd a fyddai'n effeithio'n negyddol ar les anifeiliaid.
Integreiddio:	Mae sicrhau rheolaethau ehangach ar les anifeiliaid yn unol ag amcanion a gynhwysir yn y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Argymhelliad / Argymhellion:
Bod y Cyngor yn gweithredu gwaharddiad llwyr ar roi anifeiliaid byw fel gwobrau, ar unrhyw ffurf, ar dir y Cyngor.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:
Cynnal lefelau uchel o les anifeiliaid ledled Cyngor Sir Ceredigion trwy weithredu gwaharddiad ar yr arfer o roi anifeiliaid byw fel gwobrau ar dir y Cyngor oherwydd y niwed posibl a achosir i'r anifeiliaid.

Trosolwg a Chraffu:
Ystyriwyd yr adroddiad gan Aelodau'r Pwyllgor Trosolwg a chraffu Cymunedau Iachach on 22 Tachwedd 2023, ac mae'n cyflwyno adborth cefnogol i'r Cyngor.

Fframwaith Polisi:
Lles anifeiliaid

Amcanion Llesiant Corfforaethol:
Creu cymunedau iachach a gofalgar

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:
Dim

Goblygiadau cyfreithiol:
Dim

Goblygiadau staffio:
Dim

Goblygiadau eiddo / asedau:
Fe fydd rheolwyr asedau Cyngor Ceredigion yn cael eu briffio er mwyn sicrhau fod y penderfyniad yn cael ei weithredu

Risg(iau):
Dim

Pwerau Statudol:
Dim

Papurau Cefndir:
Llythyr gan Lesley Griffiths AS, Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru

Atodiadau:
Dim

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:
Alun Williams, Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Swyddog Adrodd:
Heddwyn Evans, Rheolwr Iechyd yr Amgylchedd

Dyddiad:
24 Tachwedd 2023